

نقطه سر خط!

قاچاق پوشاک، معضلی است که سال‌هاست زنجیره صنعت نساجی کشور را تحت تأثیر خود قرار داده و به زعم بسیاری از فعالان اقتصادی این حوزه، بیش از ۳۰ درصد بازار کشور تحت سیطره آن است. فارغ از ارائه آمار و ارقام متفاوت توسط ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز - به‌عنوان منبع رسمی ارائه آمار -، مطلبی که به‌وضوح در کف بازار و به‌خصوص فضای مجازی قابل مشاهده است، رشد بی‌رویه پوشاک قاچاق در سطح عرضه و تبلیغات بی‌محابای آن در فضای مجازی می‌باشد که این موضوع طی سال‌های گذشته بی‌سابقه بوده است. موضوعی که بی‌تفاوتی دستگاه‌های مسئول نسبت به آن، موجبات گسترش حوزه قاچاق نسبت به سایر محصولات نهایی حوزه منسوجات اعم از انواع پارچه، کالای خواب و حتی مواد اولیه نیز شده است. صرف‌نظر از دلایل و زیرساخت‌های قاچاق در کشور و مباحث مربوط به رقابت‌پذیری، نرخ ارز، مسائل کلان اقتصادی، تحریم و ... که در جای خود قابل بحث است، مطلب مهم، نوع نگرش متولیان این حوزه نسبت به مواجهه با تخلفاتی است که به‌صورت آشکار، اقتصاد و اشتغال کشور را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و با کمال تعجب، عمده این رویکردها فقط و فقط نگاه تیبینی نسبت به رقابت‌پذیری بخش خصوصی است و کمتر به مسئولیت متولیان در حوزه مقابله می‌پردازد؛ اگرچه تجربه بسیار خوبی طی سال‌های ۹۷ و ۹۸ توسط ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در زمینه مقابله با قاچاق پوشاک در سطح عرضه اجرایی شد. پیشینه اقدامات مزبور، به سال ۹۵ و پس از ابلاغ دستورالعمل ثبت نمایندگی و شعب برندهای خارجی پوشاک در ایران بازمی‌گردد که پس از پیگیری‌های بخش خصوصی بابت ساماندهی بازار پوشاک از برندهای قاچاق و تقلبی خارجی، که علاوه بر زیان به تولیدکنندگان، حقوق مصرف‌کنندگان را نیز نادیده می‌گرفت، برندهای خارجی مکلف شدند بابت حضور در بازار ایران، فعالیت خود را طی این دستورالعمل ثبت نمایند. ثبت نمایندگی و برند علاوه بر مزایایی که برای برندهای خارجی بابت فعالیت ایمن در بازار ایران داشت، موجب می‌شد تا طی یک فرایند تعریف شده، قاچاق پوشاک نیز به‌خصوص در سطح عرضه کاهش یابد. پس از فرصتی که در اختیار شرکت‌های خارجی جهت ثبت فعالیت در ایران قرار گرفت، برندهایی که فعالیت خود را در ایران ثبت نمودند تحت عنوان «برندهای محرز پوشاک قاچاق» شناسایی شده و از آذر ماه ۹۷ و پس از ۲ سال از ابلاغ دستورالعمل اولیه، جمع‌آوری نشان‌های محرز در سطح عرضه آغاز گردید. هم‌زمانی فعالیت قانونی برندهای خارجی در ایران و برخوردهای قاطع با متخلفین قاچاق به‌خصوص در سطح عرضه، تبعات بسیار خوبی را در جهت رشد تولیدات داخلی به دنبال داشت. اگر چه پس از وقایع سال ۹۷ و تشدید تحریم‌ها علیه ایران و در پی آن اعلام ممنوعیت برخی کالاهای نهایی به کشور منجمله پوشاک و از سوی دیگر عدم استمرار طرح برخورد با قاچاق پوشاک در مراحل تکمیلی آن که مقولات مربوط به شناسه کالا را نیز در بر می‌گرفت، موجب شد طرح گام به گام اصلاح بازار پوشاک مجدد به نقطه آغازین خود بازگردد اما متأسفانه هم‌اکنون و پس از گذشت چند سال از تجربیات قبلی، هم‌اکنون شاهدیم قاچاق پوشاک بی‌محاباتر از گذشته در کشور ساری و جاری است و توپ‌نهادهای متولی همچنان در زمین بخش خصوصی می‌دود! اکنون که طی ماه‌های گذشته، بخش خصوصی خواستار اقدام موثر نهادهای حاکمیتی نسبت به ساماندهی بازار پوشاک شده، جا دارد ضمن بازنگری تجربیات سال‌های گذشته، برنامه ریزی دقیق تری نسبت به این بازار صورت پذیرد و باید یادآور شد که پوشاک به‌عنوان پیشران زنجیره صنعت نساجی، سهم بسزایی در اشتغال کشور دارد.

سردبیر

سعید جلالی قدیری